

Latvijas pensiju sistēma

KĀ VEIDOT SAVU PENSIJU?

Veic iemaksas katrā no trīs pensiju līmeņiem un veido savu pensijas uzkrājumu vecumdienām! Jo lielākas iemaksas veiksi šodien, jo pārticīgāka būs Tava dzīve nākotnē.

1. pensiju līmenis

Tavs darba devējs veic sociālās iemaksas 14% apmērā no Tavas bruto darba algas.

Pensijas vecumā Tu saņemsi savā personīgajā kontā aprēķināto pensijas 1. līmeņa kapitālu, tomēr pensiju maksās no nākamo paaudžu veiktajām sociālajām iemaksām.

2. pensiju līmenis

Tavs darba devējs veic sociālās apdrošināšanas iemaksas 6% apmērā no Tavas bruto algas.

Iemaksas nonāk pie viena no 7 valsts fondēto pensiju shēmas pārvaldītājiem, kurš šo naudu iegulda vienā no ieguldījumu plāniem.

Tavs uzdevums ir izvēlēties gan savu līdzekļu pārvaldītāju, gan ieguldījumu plānu. Tavai izvēlei ir būtiska ietekme uz to, cik liela būs Tava pensija.

Pensiju pārvaldītāju vari mainīt reizi gadā, bet pensiju plānu 2 reizes gadā.

Ieguldījumu plānu veidi:

- Aktīvais** – iemaksātie līdzekļi tiek ieguldīti augstāka riska finanšu instrumentos, galvenokārt dažādu uzņēmumu akcijās. Aktīvie plāni iedalās no 50% līdz 100% akciju plānos - jo lielāks procents, jo lielāks riska līmenis, tomēr arī augstāka peļņa sagaidāma ilgtermiņā.
- Sabalansētais** – iemaksātie līdzekļi tiek ieguldīti tā, lai peļņas gūšana un risks ir sabalansētāki. Ienesīguma rādītāji būs zemāki nekā aktīvajos plānos, bet tirgus svārstības būs mazāk jūtamas.
- Konservatīvais** – iemaksātie līdzekļi tiek ieguldīti valsts vai uzņēmumu parādzīmēs vai obligācijās. Šie plāni ir ar nelielu ienesīgumu un paredzēti, lai iemaksātā kapitāla vērtība būtiski nekrītos.

Visbiežāk cilvēki, kuriem līdz pensijas saņemšanai ir vairāk nekā 10 gadi, izvēlas aktīvākus plānus, bet sabalansētos un konservatīvos plānus izvēlas, kad līdz pensijas vecumam palikuši 10 līdz 5 gadi.

Ielūkojies, kāds ir Tavs 2. pensiju līmeņa uzkrājums šeit: www.latvija.lv/lv/Epakalpojumi/EP44/Apraksts.

Izvēlies savu pensijas pārvaldnieku un ieguldījumu plānu šeit: www.manapensija.lv/lv/pensiju-2-limenis/ieguldijumu-plani/.

Tu vari izvēlēties, kas notiks ar Tavu 2. pensiju līmeņa uzkrājumu, ja pāragri, nesaņiedzot pensijas vecumu, iestāsies nāve.

Tu vari izvēlēties savu uzkrājumu:

- ieskaitīt valsts pensiju speciālajā budžetā;
- pievienot citas personas 2. pensiju līmenī uzkrātajam kapitālam;
- atstāt mantošanai Civillikumā noteiktajā kārtībā.

Izdari izvēli elektroniski portālā Latvija.lv, izvēloties iesniegumu „Par uzkrātā valsts fondētās pensijas kapitāla izmantošanu nāves gadījumā pirms vecuma pensijas piešķiršanas”.

Ja izvēlies nodot pensiju mantojumā, tad Tavas pāragras nāves gadījumā bērni nesaņems apgādnieka zaudējuma pensiju.

3. pensiju līmenis

Uzkrājums veidojas no Tavām brīvprātīgajām iemaksām privātajā pensiju fondā.

Uzkrāto kapitālu vajadzības gadījumā varēsi izņemt jau no 55 gadu vecuma.

Tu vari izlemt, kādu summu vari atvēlēt uzkrājumam un vai iemaksāsi to ik mēnesi vai darīsi to neregulāri, piemēram, reizi gadā.

Tev jāizvēlas privātais pensiju fonds un ieguldījumu plāns, kurā veikt iemaksas, sazinoties ar izvēlēto pensiju fonda pārvaldnieku: www.manapensija.lv/lv/pensiju-3-limenis/pensiju-plani/.

Izvēlies aktīvo, sabalansēto vai konservatīvo ieguldījumu plāna veidu. Ar pieejamajiem pensiju plāniem iepazīsties šeit: www.manapensija.lv/lv/pensiju-3-limenis/pensiju-plani/.

Ik gadu atceries iesniegt ienākumu deklarāciju, lai saņemtu nodokļu atmaksu 20% apmērā no veiktajām iemaksām.

Slēdzot līgumu, norādi savas 3. pensiju līmenī uzkrātās summas mantinieku.